

Betreft	Verslag bijeenkomst Klankbordgroep Visserijinnovatie
Datum	19 maart 2011, ochtendbijeenkomst
Locatie	Hoofddorp, Schiphol A4 Van der Valk Hotel
Aanwezig	KBG: Johan Baaij, Rems Cramer, Roos van Duijn, Klaas-Jelle Koffeman, Gert-Jan Kooij, Jan Tanis, Koos de Visser, Adri Vonk, Henk de Vries en Han Ypma Support team: Bram Bierens, Addy Risseeuw, Ger Vos, Frans Vroegop, Joop Ehrhardt en Sylvie Putker (verslag) Extern: Jaap Brink (Profinis & Blueport Urk)

Verslag

Opening

Op 19 maart 2011 heeft voor de eerste maal sinds de eindmanifestatie van het VIP op 15 januari 2011 een bijeenkomst van de VIP-Klankbordgroep plaatsgevonden.

Oud VIP-voorzitter Bram Bierens memoreerde in zijn openingswoorden de belangrijke rol die de KBG de afgelopen jaren gespeeld heeft. Hij gaf het belang aan van de toezegging van het Ministerie van EL&I om de vernieuwing en verduurzaming van de Nederlandse visserij de komende jaren te blijven stimuleren. Dit zal o.a. gebeuren via blueports, openstellingen van het Europees Visserij Fonds, het voortzetten van de kenniskringen en zeker ook het faciliteren van de Klankbordgroep.

Nieuwe opzet Klankbordgroep

De aanjaagfunctie van het VIP voor vernieuwing en verduurzaming is met het stoppen van het VIP vervallen. Dit betekent automatisch een verandering van het functioneren van de VIP-Klankbordgroep. Op basis van de discussienotitie 'Klankbordgroep 2011' (zie bijlage) is gesproken over de nieuwe rol en functie van de Klankbordgroep.

Samenstelling

De samenstelling van de Klankbordgroep blijft in principe gelijk. Alleen Bram Tanis heeft aangegeven niet meer deel te nemen. De groep zal voor bepaalde onderwerpen eventueel een externe spreker/deelnemer uitnodigen.

Het technisch voorzitterschap is overgedragen van Bram Bierens aan Addy Risseeuw, die deze rol op persoonlijke titel en dus niet als secretaris van het Productschap Vis zal vervullen. Verder zullen Maarten Kool, Ger Vos, Jelle Landstra, Frans Vroegop, Joop Ehrhardt en Sylvie Putker bij de Klankbordgroep betrokken blijven. Zij verrichten de ondersteunende taken voor de

Klankbordgroep, zoals het organiseren en verslagleggen van de bijeenkomsten. De communicatie rondom de bijeenkomsten wordt verzorgd door Sylvie Putker.

Doel van de groep

De Klankbordgroep is destijds in het leven geroepen om het VIP te adviseren. In de nieuwe situatie zal het accent meer liggen op het onderling klankborden en het vervullen van een coördinatie- en adviesrol voor innovatieprojecten in het land. Het beoordelen van subsidieaanvragen valt hier buiten.

Wel zou de groep graag meedenken over criteria en prioriteiten van de subsidieregelingen en aandacht besteden aan ingediende projecten die niet zijn goedgekeurd, maar wellicht nog wel potentie hebben. Frans Vroegop onderzoekt of het mogelijk is de projectindieners van de afgelopen jaren toestemming te vragen hun voorstel te bespreken in de Klankbordgroep. De groep zou in de toekomst wellicht een regierol kunnen vervullen voor de verschillende innovatieprojecten in het land en deze koppelen aan beschikbare regelingen. Tijdens de volgende bijeenkomst besteden we hier aandacht aan.

Ook werd het verschil tussen de Klankbordgroep en de kenniskringen besproken. De groep ziet de Klankbordgroep meer als een netwerkgroep, die niet over één (kennis)onderwerp discussieert, maar vooral een brede blik heeft op de Nederlandse visserijsector en de initiatieven die er in het land zijn. Men denkt dan aan het continueren van het VIP-vliegwiel en betrokkenheid bij innovatieprojecten zoals hierboven beschreven, maar bijvoorbeeld ook bij de ontwikkeling van blueports. Tevens kan de Klankbordgroep op bepaalde momenten sparringpartner zijn voor innovatieprojecten die door InnovatieNetwerk worden uitgevoerd.

Nieuwe benamingen

De naamgeving zal worden aangepast aan de nieuwe opzet, namelijk:

- VIP-klankbordgroep wordt: Klankbordgroep Visserijinnovatie.
- VIP-secretariaat wordt: Supportteam Klankbordgroep.

Blueport Urk (in oprichting)

Jaap Brink van Profinis is door de gemeente Urk gevraagd om een projectvoorstel te schrijven voor de blueport Urk. Het voorstel zal eind maart worden ingediend onder de subsidieregeling 'Collectieve Acties in de visketen'. Brink wilde om die reden het plan nog niet volledig presenteren, maar vertelde wel het verhaal achter de blueport Urk, de voor- en nadelen en de kansen en bedreigingen die hij ziet rondom de ontwikkeling van blueports. Hij heeft hiervoor de visie van het VIP op toekomstige blueports als startpunt gebruikt.

Context

De gekelderde scholprijzen en de stijgende brandstofprijzen maken de huidige situatie voor de visserman bedreigend. Tegelijkertijd vragen supermarkten om betrouwbaarheid, levergarantie en schaalvergroting en wil de consument duurzame vis. De noodzaak voor innovatie neemt dus toe, maar de visserman kan dit niet alleen. Deze toenemende vraag naar innovatie en ondernemerschap is volgens Brink een kans voor blueports.

Taken van een blueport

Brink ziet de volgende kerntaken voor blueports:

- **Innovatie:** het vormgeven van de transitie naar een meer duurzame visserij ondersteunen en de zekerheidstelling van de visserij verbeteren (bijvoorbeeld ondersteuning via garantstellingsregelingen).
- **Samenwerken:** het verbeteren van samenwerking en communicatie in de gehele keten, dus niet alleen in de aanvoer.
- **Kennis delen:** leren van elkaar, van andere sectoren en andere landen.
- **Ketenmodellen toepassen:** verbeteren en verkorten van de keten door met de eerste schakels te gaan samenwerken. De marge zit niet bij de verwerker, dus die is geen bedreiging voor de toekomst. Werk samen en versterk je positie richting de supermarkt.
- **Nieuwe markten aanboren:** het positioneren van de kwaliteit en meerwaarde van Noordzeevis.
- **VIP ambities voortzetten:** stimuleren van de ambities en thema's die het VIP heeft ingezet (energie, ecologie, markt & keten en maritiem ondernemerschap).

Keuzes

Er zijn nog een aantal keuzes en onbeantwoorde vragen rondom blueports:

- Aanvoer of gehele visketen: voor wie is de blueport bedoeld?
- Nationaal of regionaal: hoe is de blueport georganiseerd en waar liggen onderlinge verbindingen?
- Top-down of bottom-up: initiatief vanuit de sector of de overheid?
- Van aanbodgericht naar een vraaggestuurde aanpak, hoe te realiseren?
- Keteninnovatie of schakelinnovatie: innovatie in de afzonderlijke schakels van de keten (zoals het verminderen van energieverbruik in de aanvoer) of integrale keteninnovatie, gericht op de keten als geheel, veiling, verwerking, etc.?

Kernpunten blueport Urk

- Regie en coördinatie op innovatie en marketing.
- Focus op de maritieme sector (dus de visketen, maar ook toeleveranciers, onderwijs, onderzoek, etc.).
- Samenwerken aan oplossingen, onder hetzelfde merk.
- Focus op de kwaliteit van Noordzeevis (imago, promotie, marketing).

- Verzorgen van een innovatief distributiekanaal van vis als product (dus niet alleen Noordzeevis, maar een totaalpakket aan visassortiment).
- Krachten bundelen voor zaken die er binnen de regionale vloot spelen (denk aan gesloten gebieden, etc.).
- Verbinding en communicatie tussen regionale en landelijke blueports.

Tips voor initiatiefnemers van andere blueports (discussie)

- Houd het doel in de gaten: innoveren en ondernemen.
- Vind niet opnieuw het wiel uit, doe geen dingen dubbel.
- Maak van een blueport geen zware structuur (er zijn al genoeg bestuurders).
- Wees efficiënt: werk samen, verbind regionale en nationale initiatieven.
- Regel regionaal wat regionaal kan en regel nationaal wat nationaal moet.
- Houd het initiatief bij de sector (en niet bij de overheid).

Vissen voor de markt

Ger Vos legde de Klankbordgroep de vraag voor wat hun plannen zijn met het rapport van Berenschot over de verticale ketenmodellen. Laten we het liggen, laten we het door anderen oppakken of gaan we er zelf iets mee doen? De groep is het erover eens dat we het zelf moeten oppakken en daarvoor zullen aanhaken bij concrete initiatieven. Ger Vos zal Jelle Landstra vragen dit proces te stimuleren en ondersteunen.

Openstellingen

- Er is nog voor drie jaar aan EVF-gelden beschikbaar (inclusief 2011). De beoordelingscommissie, die in kern wordt gevormd door de leden van het VIP, zal vanaf nu kleiner zijn.
- Er zijn in de maand maart twee openstellingen: Innovatie in de visketen en Collectieve acties in de visketen. Het doel van deze openstellingen is o.a. het proces van blueports op te starten. Voor 31 maart moeten aanvragen zijn ingediend. Deze twee subsidieregelingen worden dit jaar slechts één keer opengesteld.
- In de loop van dit jaar volgen nog regelingen voor de aquacultuur, de pelagische visserij (koelvriesinstallaties), de kottersector (weegapparatuur aan boord) en voor de binnenvisserij.

Verder bestaat er al enkele jaren een garantstellingsregeling voor de visserij, maar hiervoor komen geen aanvragen binnen. Per 1 januari is deze regeling daarom gesloten. Frans Vroegop vraagt of deze regeling voor de vissers meerwaarde heeft, mede naar aanleiding van de eerdere discussie. De leden geven aan dat er inderdaad interesse is voor deze regeling, maar dat niet iedereen dit soort regelingen weet te vinden.

Rondvraag

- Klaas-Jelle Koffeman vertelt dat Stichting De Noordzee een projectvoorstel gaat indienen voor het verminderen van vervuiling van de Noordzee, o.a. vuil opvissen en vezels op de stranden weghalen. Stichting De Noordzee zoekt hiervoor samenwerking met vissers.
- Daarnaast stelt Klaas-Jelle voor een artikel voor VisserijNieuws te schrijven over de nieuwe rol van de Klankbordgroep. Frans Vroegop neemt dit mee in een nog te maken persbericht over de nieuwe beoordelingscommissie.
- Henk de Vries geeft aan dat de kotterssector ook interesse heeft in de subsidie die dit jaar beschikbaar wordt gesteld voor de pelagische industrie (koelvriesinstallaties).
- Roos van Duijn benadrukt de actuele worstelingen in de sector (rondom kosten en baten) en stelt voor niet teveel te overleggen, maar vooral initiatieven op te pakken.
- Adri Vonk zou graag van gedachten wisselen over een discardban. We bespreken het onderwerp discards in een volgend overleg.
- Gert-Jan Kooij stelt voor om waardetoevoeging in de keten meer nadruk te geven in de komende subsidieregelingen, omdat dit snel rendement oplevert voor de sector.
- Koos de Visser spreekt de wens uit om in gesprek te gaan met het ministerie van EL&I over beleid en regelgeving. Dit heeft o.a. te maken met de huidige spanning binnen de verschillende bestuurslagen in de visserij.

Volgende bijeenkomsten

Onderwerpen voor volgende bijeenkomsten:

- Evaluatie van innovatieprojecten (mogelijk aan de hand van bestaande en niet toegekende projecten).
- Discards (mogelijke acties).
- Kenniskring marketing/PR.

Volgende klankbordgroepbijeenkomst: zaterdag 28 mei 2011.

+++++